



Резюмиран доклад за изследване и анализ на институционалната рамка на Община Троян в опазване на околната среда, при възможност включване изследване и на националните политики по темата, във връзка с изпълнение на ПРОЕКТ № BG05SFOP001-2.025-0090 „Гражданско участие за чиста околна среда в Община Троян „ по ОП „ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ”

НАРЕДБА № 9 за управление на отпадъците на територията на Община Троян

Към момента на провеждане на анализа, по отношение основните формулирани цели, които се постигат с приемане на Наредбата считаме, че същите са обезпечени по нормативно изискуемия от действащото към момента националното законодателство начин. Обхвата на наредбата считаме, също че отговаря на законовите изисквания по действащата национална нормативна уредба. Отчитаме, че коректно са фиксирани видовете отпадъци и нормите по тяхното третиране, има ясно определяне на задълженията и изискванията за третиране на отпадъците, съобразени със спецификите на територията. Целта обаче на настоящия анализ, не е да бъде разгледан настоящия документ в цялост, а се фокусира в разглеждане на нормативния документ в контекста на мерките по превенция, контрол и санкциониране на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци.

Съобразно целите, стигаме до следните изводи по раздели и глави на документа:

- Глава десета „КОНТРОЛ“ с един единствен член „Чл. 49. Контролната дейност по тази наредба се възлага на кметовете и кметските заместници на населените места, упълномощени от кмета на община Троян служители от общинска администрация и служители от РУ „Полиция” – Троян.“

Изводи:

Считаме за пропуск в тази глава, липсата на регламентирани конкретни действия на овластените лица, по отношение на осъществяването на контрола, по тази наредба. Най-малкото, следва да се посочи, че това ще се регламентира с някакъв допълнителен или вътрешен документ. В тази глава са фиксирани само лицата на които се възлага контрола.

Липсват вменени конкретните действия на контрола, както механизми и процедури по осъществяването му. Липсва записана административната отговорност по отношение откриване, разкриване и отговорност за опазване чистотата на територията. Конкретните ангажименти на длъжностите лица по превенция и откриване и установяване на нарушенията по тази наредба.

Посочени са по надлежен ред размера на санкциите към нарушителите, но няма посочени начините и стимулите на обществеността по отношение разкриване и предотвратяване нерегламентираното замърсяване на територията.

- Освен общите задължения, които се изискват по силата на наредбата към физическите и юридическите лица, това което прави впечатление е изискването лицата, при чиято дейност се образуват отпадъци, и притежателите на отпадъци ги третират самостоятелно или ги предоставят за събиране, транспортиране и третиране на лица, които имат право да извършват тези дейности в съответствие с изискванията на ЗУО.

По силата на чл. 7(2) от Наредбата, когато отпадъците са предадени за подготовка преди оползотворяване или обезвреждане на лицата, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО, не отпада отговорността на първоначалния причинител или притежател за извършване на цялостното оползотворяване или обезвреждане на отпадъците.

Отговорността за организиране управлението на масово разпространени отпадъци се поема от производителя на продукта, в резултат, на чиято употреба се образуват те, при условията на ЗУО и специализираните наредби.

----- www.eufunds.bg -----



Чл. 20. (1) Юридическите лица, които образуват отпадъци извън битовите, са длъжни да организират сами обезвреждането или извозването им до инсталации за обезвреждане или Регионалното депо за неопасни отпадъци, ако депонирането им е разрешено от РИОСВ, след провеждане на процедурата за приемане на отпадъци на депа, предвидена в Приложение №1 на Наредба №6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията на изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г.) и сключен договор с Община Троян.

Изводи:

Това са много важни текстове от действащата наредба, които за съжаление намират ограничено приложение в практиката и за които считаме, че няма създадени необходимите условия за да се упражни надлежния контрол. Разбира се, длъжни сме да посочим, че за упражняване на необходимия контрол, трябва ясно да бъдат разписани механизмите за осъществяването му и съответните административно валидизирани процедури за осъществяването му. Най-общо те основно могат да се охарактеризират, като регулаторни проблеми. За да се превърнат отпадъците на едно предприятие в суровина на друго, т.нар. индустриална симбиоза, са нужни промени в законодателството. В някои държави такива са предприети, но в България, например, предстоят да се направят. Съгласно Закона за управление на отпадъците в България компаниите са длъжни да регистрират отпадъците, като такива. В момента, в който ги регистрират, започват проблемите с продаването и използването им като суровина. При това положение, фирмите не могат да обменят ресурси, услуги или вторични суровини, освен ако нямат надлежното разрешително за третиране на отпадъци по чл.35 от ЗУО, което е свързано с икономически почти непреодолими трудности. Поради тези си трудности се губи икономическият смисъл те да променят производствената си система. Рециклирането на отпадъци също е съпроводено с трудности от същия характер. Освен това понякога процесът е толкова скъп, че за фирмите е по-оправдано да ги изгорят, отколкото да предприемат рециклиране. Още повече, че за това поне има нормативен акт, който урежда този процес (Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр. 36 от 2013 г., изм. и доп. ДВ. бр.82 от 5 Октомври 2018г., изм. и доп. ДВ бр. 101 от 27 ноември 2020 г.) Ако все пак те решат да ги рециклират, напълно възможно е да се получи продукт с толкова ниско качество, че на практика фирмата отново понася загуби вместо ползи. Фирмите се сблъскват и с друг важен фактор на пазара - цената на суровините. Когато цената на суровините е висока, то съвсем естествено предприятията биха търсили начини да обменят материал помежду си. Но цените на суровините на пазара се оказват по-ниски от рециклираните материали и това обстоятелство не стимулира интереса към търсене на рециклирани суровини. И не на последно място, посоченото изискване в наредбата, което по същество си представлява елемент на кръговата икономика, изисква ясни регулации, основаващи се на базата на съответната законова нормативна уредба на национално ниво.

• По отношение прилагане и спазване на разпоредбите на Чл. 9. относно:

Физическите и юридическите лица и едноличните търговци са длъжни:

- *Да изхвърлят различните видове отпадъци само в определените за целта специализирани съдове, като ги опазват и не допускат разпиляване на отпадъците извън тях;*
- *Да опазват и поддържат чистотата на територията на имотите, на които са собственици, ползватели или наематели;*
- *Да почистват, в т.ч. от сняг и лед, и поддържат чистотата на съответните прилежащи терени към сградите, дворните места и др., в които живеят или стопанисват;*
- *Да спазват регламентирания със ЗУО, подзаконовите актове и настоящата наредба ред за третиране на всеки конкретен вид отпадъци.*

----- www.eufunds.bg -----



- (изм., Решение №900/28.03.2019 г. на ОбС – Троян) Юридическите лица, ЕТ и други организации, образуващи отпадъци от производствената си дейност, различни от битовите са длъжни да организират сами съхраняването и предаването им в инсталация и/или съоръжение за оползотворяване и/или обезвреждане, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО и при спазване на изискванията му.

- Отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метал, образувани от търговските обекти, производствени, стопански и административни сгради задължително се събират отделно.

- Всички лица, живущи на територията на община Троян или временно пребиваващи в селищата от Общината, следва да изхвърлят отпадъците отделно, съгласно установената на територията на община Троян система за отделно събиране на отпадъците.

Изводи:

Записаните в чл. 9 текстове кореспондират със ЗУО и отразяват националните цели по отношение управлението на отпадъците. За съжаление обаче на територията на Община Троян няма все още добре организирано и обхватно отделно събиране на отпадъците. Въпреки последователните усилия на общината за разширяване на обхвата и обемите за отделно събиране на отпадъци, анализа показва, че към момента тези текстове на разглежданата наредба, могат да бъдат само частично изпълнени.

Като по-съществен порок следва да се изтъкне липсата на текстове в наредбата по отношение гражданското участие в процесите по управление на отпадъците и ролята му при осъществяване на контрола по спазване на екологичното законодателство, в частност касаеща Община Троян.

В хода на изработване на анализа, по подадена информация от страна на общинска администрация е изведена за обществено обсъждане Проект за нова Наредба за отпадъците от обувки и текстил

НАРЕДБА за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Троян

С тази наредба се уреждат обществените отношения, свързани с планирането, изграждането, устойчивото поддържане, опазване и развитие на зелената система на Община Троян. Чрез бюджета на общината осигурява необходимите средства за поддържане на декоративната растителност в общинските зелени площи. В много малка част от нея са засегнати аспектите по отношение опазване на чистотата на територията, контрола и взаимодействието с гражданския сектор.

Въпреки, че има маркирани определени задължения, считаме, че това е недостатъчно за да се създадат условия и предпоставки за упражняване на ефективен граждански контрол по отношение превенцията и контрола върху замърсяване на зелените площи. Считаме, че следва по-детайлно да бъдат записани механизмите за взаимодействие с гражданския сектор по отношение опазване на зелената система от замърсяване.

НАРЕДБА № 1 ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ТРОЯН

Изводи:

Вярно, е че водещ нормативен документ по отношение третирането на отпадъците трябва да бъде Наредба 9 за управление на отпадъците в Община Троян, но въпреки това в местната нормативна уредба остава празнина, по отношение регулацията на дребните нарушения като: изхвърляне на дребни отпадъци от бита на нерегламентираните места. Тук не се касае за големите количества,

----- www.eufunds.bg -----



а за опаковки от храни изхвърлени на улицата и парка, изхвърляне на хранителни остатъци и др.п. Тези отпадъци не създават нерегламентирани сметища и не генерират бърз екологичен проблем, нито застрашават здравето на хората. Но тези деяния от страна на недобросъвестните граждани насаждат зловредни навици, които от своя страна създават условия за още по-сериозно нарушаване на екологията и опазването на околната среда. Възпитанието на гражданите в екологични и добри нравствени практики, насаждането на нетърпимост към замърсителите и утвърждаването на гражданско самосъзнание, което да недопуска безнаказаност и неразкриване на извършителите на замърсяването. Това е акцента в които трябва да върви усъвършенстваната екологична местна нормативна уредба.

НАРЕДБА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩНСКИТЕ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА ТРОЯН

Общинските горски територии са основно национално и общинско богатство, което се ползва с особена закрила на държавата, общината и местната общност. Тази наредба урежда обществените отношения свързани с управлението на горските територии – общинска собственост. Горски територии са площи от територията на общината, отговарящи на условията на чл. 2 от Закона за горите. Организацията по управлението на общинските горски територии се осъществява от кмета на общината. Горските територии на общината изпълняват следните основни функции:

- защита на почвите, водните ресурси и чистотата на въздуха;
- поддържане на биологичното разнообразие на горските екосистеми;
- осигуряване на социални, образователни, научни, ландшафтни и рекреационни ползи за обществото;
- защита на природното и културното наследство;
- производство на дървесни и недървесни горски продукти;
- регулиране на климата и усвояване на въглерода.

Това, което се наблюдава като безспорно негативно явление в горските територии, е все по-често срещаното им замърсяване с битови отпадъци и в следствие стопанската дейност на дърводобивните фирми. След тях в доминираща част от случаите остава битов отпадък от рода на бутилки, опаковки от храна и други пластмасови, полиетиленови и други трудно разградими отпадъци, захвърляни от недобросъвестни служители на дърводобивните фирми. Изследвайки общинската наредба и кореспондиращия с нея Закон за горите стигаме до следните изводи и заключения:

В настоящата наредба на общината няма пряка регулация и конкретно посочени санкции за нарушения при нерегламентирано изхвърляне на отпадъци в общинските горски територии. Липсва надлежно описан начин на упражняване на административен контрол относно опазване на чистотата в горските територии. В Глава шеста АДМИНИСТРАТИВНО-НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ на наредбата са дадени общи препратки в Закона за горите по отношение на санкциите. По конкретно в „Закона за горите Глава осемнадесета, Раздел II Административни нарушения и наказания в Чл. 263. (1) Наказват се с глоба от 200 до 2000 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физически лица, които извършат или наредят да бъдат извършени следните дейности:

1. нанасяне на повреди или унищожаване на горски пътища, пътни съоръжения и принадлежности на пътя;
2. ползване на горските пътища в нарушение на наредбата по чл. 148, ал. 11;
3. изхвърляне на отпадъци и строителни материали, замърсяващи горските територии;
4. отнемане на хумусен пласт и/или мъртва горска постилка.“



От така цитираните разпоредби в закона и наредбата за общинските горски територии, може да се посочат следните изводи.

Изводи:

Закона и наредбата уреждат упражняването на контрол чрез санкциониране но само в случаите на установени физически лица, които извършат или наредят да бъдат извършено изхвърляне на отпадъци и строителни материали, замърсяващи горските територии. В наредбата, както и в закона липсва изискване за упражняване на повсеместен и регулярен контрол върху участъците предмет на стопанска дейност от страна на физически и юридически лица. Липсва каквото и да е изискване за упражняване на контрол от страна на общината за опазване чиста околната среда на горско-стопанския участък след експлоатацията му. Въпреки, че в закона за горите, не е изрично записано задължително изискване за собственика относно приемане на чист от отпадъци и замърсяване горско-стопанския участък. Считаме, че е съвсем естествено Община Троян в ролята си на принципал на собственика да изисква допълнителни екологични норми за упражняване на горско стопански дейности на територията на собствените си терени. Такива допълнителни изисквания по никакъв начин няма да бъдат в противовес с материалното и търговско право, а ще защитят още по-добре интереса на гражданите.

В контекста на гореизложеното считаме, че описаните пороци и пропуски в наредбата в пълна сила се отнасят и за закона. Считаме, че следва в закона да бъдат заложили норми в подкрепа опазването на природата. Следва да бъдат вменени съответните задължения на експлоатиращите горските територии лица за опазване чистотата на горските територии, като им бъде наложен повсеместен и последващ контрол.

НАРЕДБА №7 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Троян

Прави впечатление от горната извадка на наредбата, засягаща намаленията и облекченията за категориите ДЗЛ, че по никакъв начин не са засегнати лицата, които способстват за намаление на отпадъците, както и тези доброволци, които със собствения си труд почистват и обратното. Не са включени допълнителни начисления за категориите лица замърсители над обичайните норми на замърсяване, както и тези, които изхвърлят отпадъци на нерегламентирани места. Считам, че при установяване на нерегламентирано замърсяване на околната среда, освен административните и имуществени санкции предвидени в контролната нормативна уредба, следва да бъде събирана такса и за установеното количество отпадък, тъй като и за него ще бъдат вложен необходимия ресурс по третирането му и разносните за това трябва да бъдат покрити от извършителя. Защото в противен случай обществото солидарно ще трябва да заплаща разносните, без да има вина.

Няма предвидени насърчителни фискални мерки за лицата, които се занимават с оползотворяване на отпадъци, вкл. рециклиране и повторна употреба. Считаме, че съгласно актуализираното европейско и национално законодателство, следва и подзаконовата местна нормативна уредба да бъде в унисон със съвременните тенденции за намаляване на екологичния отпечатък.

Друг особено важен извод, който според нас пряко кореспондира към проблема с образуването на нерегламентирани сметища е следния:

Преди изложението ще представим една сравнителна таблица на примерни осреднени цени:

Цена за 1тон депониран отпадък в Регионалното депо Троян за 2022г. /тази цена е формирана от сбора на отчисленията по чл. 60 и 64 от ЗУО и изчислените на тон разходи в депото/	94,56лв.
Осреднена цена ТБО на селски имот на годишна база	50.00лв.
Цена на 1 тон речна баластра	32.00лв.



Цена на 1 тон речен пясък	40.00лв.
Цена на 1 тон асфалтова смес	100.00лв.

От изнесените данни обаче прави впечатление, че цената на тон отпадък е изключително висока, съпоставима с цената на кариерните материали, което е нелогично и трябва да ни насочи към светване на червена светлина за внимание! Хората не ги интересува, как и защо е формирана тази цена. Те я сравняват и отчитат със съпоставими в обичайния бит величини.

Принципно, становището ни за този метод за формиране на цената е с големи резерви по следните причини:

Отчисленията по чл. 60 и 64 от ЗУО по съществото си не са налог от държавата. Въпросните отчисления са заделени средства за инвестиции на общините в посока намаляването на отпадъци. Те се събират в специална сметка на общината в РИОСВ и могат да се ползват от същите при осъществяване на инвестиции водещи до намаляване на отпадъците.

От гореизложеното следва съвсем логичния въпрос, защо не се даде възможност гражданите да предадат оплзотворяемата част от отпадъка директно на инсталацията за предварително третиране на отпадъци /“Хемус ресурс“ ООД/ и въпросните отпадъци да не се таксуват. На депото да се приема само неоплзотворяемия, който да бъде таксуван по дотирана цена.

Цената според нас трябва да включва направените експлоатационни разходи на тон + процент от отчисленията по ЗУО.

Считаме, че при тази несъпоставимо висока цена за депониране на отпадък, не е чудно, че голяма част от отпадъчната маса на строежите и ремонтите на сгради се използва неправомерно за обратни насипи и в немалко случаи за изхвърляне в дерета и крайпътни участъци. Защото освен цената за депониране на отпадъка, трябва да се прибави и разхода за товаро-разтоварни дейности и транспорт до регионалното депо. Затова е масово срещана практика да виждаме купища отпадък /вкл. строителен и едрогабаритен битов/ до контейнерите за смет.

Посочихме, че цената на 1тон отпадък е несъпоставима поради факта, че целогодишната средна цена на ТБО за селски имот е в размер на около 50лв. и няма нормативно ограничение в количеството отпадък, което посоченото за пример домакинство може да изхвърля ежедневно, ежемесечно или годишно. Да не говорим, че в единия случай оператора на отпадъци не извършва разходите за събиране и извозване на отпадъка, а цената на ТБО е смущаващо висока. В същото време заплатена на годишна база цена от 50лв. осигурява почти неограничени възможности за изхвърляне на отпадък в контейнерите.

Извода от гореизложеното, е че така поставените фискални диспропорции в цената на отпадъка, предпоставят изключително силно нерегламентираното изхвърляне на отпадък и образуването на нерегламентирани сметища.

Категорично считаме, че трябва да се предприемат мерки за насърчаване на разделното събиране и предаване на отпадъка. Цената за свободно предаване на отпадъка, генериран в резултат на строително ремонти дейности и преоборудване, следва да е ниска, за да се постигне необходимата устойчивост и екологична култура на гражданите и по този начин да се насърчат тези които искат да спазват закона.

Не без значение остава и факта, че съгласно ЗМДТ в план-сметката по дейност чистота общините трябва да разчетат и средства за ликвидиране на нерегламентираните сметища. Съгласно тази разпоредба, при един внимателен разчет може да се окаже, че разходите за ликвидиране на сметищата, ще превишават парите получени от допълнително депониране. Този негативен разчет, ние сме убедени, че ще е в особено големи размери, ако трябва да се изчистят всички или повечето нерегламентирани сметища. Лошото, е че за да се обезпечи този разход, че трябва да се



вдигне и ставка на ТБО. В този случай ще трябва да плащат всички ДЗЛ солидарно, което би довело до увеличаване на разлома на несправедливост, по отношение облагането ТБО.

НАРЕДБА за насърчаване на инвестициите в Община Троян

Посочените възможности на общинският съвет по т.12 и т.13 за въвеждане на определени политики за насърчаване на инвестиционния процес, както и съответно за налагане на рестрикции при неспазване на определени норми по опазване на околната среда, ни провокират да изследваме възможността за включване в Наредбата за насърчаване инвестициите в Община Троян на определени възможности по опазване на околната среда обвързани с дейностите по инвестициите. Така например може да се насърчават чрез ползване на определени административни облекчения и привилегии инвеститорите провеждащи акции в защита опазването на природата и доброволчески акции за почистване и др.п. Също така в обратната посока, може да бъдат ограничени или отнети определени привилегии на инвеститори с установени нарушения в екологичното законодателство.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В резултат на така извършеното изследване на нормативната база на Община Троян можем да обобщим получените резултати по следния начин.

В нормативната уредба на разглежданата община са заложили немалко регулации за контрол върху нерегламентираното изхвърляне на отпадъци, но няма заложили в достатъчна степен мерки за превенция на замърсяването. Също така може да се отчете в дефицит търсенето на гражданско взаимодействие по предотвратяване и разкриване на замърсяването на околната среда. Отчита се липса на работещ механизъм за преки форми за контрол върху извършителите на замърсяване. В нормативната база липсват каквито и да са насърчителни административни форми за лица и фирми които спомагат за намаляване на отпадъците, които се включват в доброволчески инициативи за опазване на околната среда. Липсват насърчителни норми за лица и фирми, които способстват за разкриване на нарушителите на екологичното законодателство.

Считаме, че за да се подобри нормативната уредба на Община Троян следва да се изработят предложения за законодателна инициатива в Закона за Горите и в подзаконовите местни нормативни актове, както следва:

НАРЕДБА № 9 за управление на отпадъците на територията на Община Троян

НАРЕДБА за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Троян

НАРЕДБА №7 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Троян

НАРЕДБА № 1 за опазване на обществения ред в Община Троян

НАРЕДБА за управление на общинските гори и горски територии собственост на Община Троян

НАРЕДБА за насърчаване на инвестициите в Община Троян

Транспортна инфраструктура

Териториите на транспорта и инженерната инфраструктура заемат 1,8% от общата територия. Урбанизираните територии в общината заемат 3,8% – което е близко до средното за страната.

Едно от най-невралгичните места за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци са прилежащите терени към транспортната инфраструктура и близките им достъпни територии. Замърсяването условно може да бъде разделено на два типа. Единия е замърсяване от преминаващи коли и изхвърляне обикновено на хранителни опаковки и опаковки от тютюневи изделия, По-концентрирано замърсяване е около отбивки, чешми и други подобни стоянки за отдих. Това замърсяване е контролирано и в рамките на общинската мрежа за почистване се извършва. Нетака

----- www.eufunds.bg -----



стои въпроса с републиканска пътна мрежа. Съгласно чл.16в от Закона за управление на отпадъците дейността по поддържане чистотата на пътищата е задължение на техните собственици- Агенция „Пътна инфраструктура“ и общините. На територията на Областно пътно управление Ловеч за поддържане на републиканските пътища с дължина на пътната мрежа в областта е малко над 732 км. беше пусната обществена поръчка за изпълнител. С оглед на резултатите по отношение на чистотата на пътната настилка на територията на Област Ловеч, ние не можем да предявяваме критики относно качеството на почистване. Така или иначе отпадъците не се намират на пътното платно, а се намират на банкета или най-често около него в терените в близост до шосето в сервитутната зона на пътя. Тези сервитутни зони са определени със Закона за пътищата¹ Фактически троянските републикански и общински пътища имат от двете си страни ограничителна строителна линия, която се разполага на 25 м при републикански пътища и на 10 м при общинските пътища, измерена хоризонтално и перпендикулярно на оста на пътя от края (ръба) на платното за движение или на лентата за аварийно спиране. Също така републиканските пътища извън границите на урбанизираните територии и селищните образувания

имат от двете си страни обслужващи зони.(Обслужващата зона обхваща ивицата земна площ с широчина 50 м при републикански пътища, измерена хоризонтално и перпендикулярно на оста на пътя от края на неговия обхват) Описваме нормативната постановка в резюме за да се изясни следващия сериозен проблем, относно отговорностите за почистване и администриране на контрола и отговорностите на замърсителя. В немалка част от случаите собственик на прилежащите към пътната инфраструктура територии са държавата, частни субекти и много малка част общината. Като собственици на тези терени, при положение, че върху тях са изхвърлени отпадъци, би следвало те да носят и отговорността за почистването им, а също така да носят и санкцията на закона. Да но в същия момент те не са извършителите на замърсяването и отпадъците не са техни. Това са отпадъци изхвърляни от недобросъвестни субекти, които много трудно могат да бъдат установени, а освен всичко това, фактически няма овластен орган да осъществява този контрол. Освен това въпросната територия е в особен сервитутен статут притежаваща съответните застроителни ограничения и ограничения за ползване, които възпрепятстват пълноценното им използване. Това поставя собствениците в следното положение:

- от една страна са собственици,
- от друга страна не могат да използват заради сервитутните ограничения въпросните терени,
- от трета страна търпят вреди от замърсяване на терените от неизвестни извършители
- четвърто формално носят отговорност, като собственици на терен върху който има нерегламентирано изхвърлени отпадъци

Тук е момента да отбележим, че най-логично би следвало фирмата сключила договор за пътно поддържане на въпросната пътна инфраструктура, да извършва и почистването на замърсените терени и съответно от нея да се търси и отговорност при установени нарушения. Да това звучи логично, само, че въпросната фирма трябва да има съгласието на собствениците на терените за подобна дейност (когато има установени такива¹, иначе всяка едно произволно действие би се счело от закона за самоуправство. Да не говорим, че ще се наруши и закона за публичните финанси, в които императивно е посочено, че не са позволени нерегламентирани с договор разходи и инвестиции в чужда собственост.

¹ В немалко случай терените се водят на наследници на починал собственик, което допълнително би усложнило взаимодействието с институциите.



Така изведения проблем е съществен и той стои отворен за разрешаване пред нормотворческите институции. Без ясно дефинирани и уредени от закона регламенти няма как да се премине към трайно решаване на проблема с нерегламентираното изхвърляне на отпадъци.

ВОДИ

Характерните рискове от замърсяване с отпадъци във водните басейни на територията на общината в по-голямата си част са косвени и произлизат от натрупани отпадъци в близост до коритата на водоемите или по бреговете им. При дигане на нивото на водата отпадъците се отнасят по течението. Обикновено се натрупват на естествените забентвания по поречието им или се разхвърлят по протежението на коритата. Периодичното почистване на водоемите е неефективно, понеже има много ограничен ефект. Необходимо е откриване на първоизточниците на замърсяване и критичните участъци където се наблюдават най-често струпувания на отпадъци. Критични точки на замърсяване са всички притоци, които преминават през населени места. Най-тежко е положението с река Дъскотина /по-долу ще изведем по-детайлен обзор/. Рискове са отчетени и в най-големия водосборен басейн на територията на Община Троян – язовир Сопот. Там риска се отчита с оглед многото туристи, палаткуващи и виладжии, които замърсяват района на бреговата ивица и основния му приток р. Калник.

Неправителствен сектор и влиянието му за подобряване екологичното възпитание на населението и взаимодействие с институциите.

В действащото българско законодателство няма единен нормативен документ, който да регламентира механизмите за участие на НПО в процеса на вземане на решения на национално и местно ниво, процедурите за създаване на партньорство между държавата и неправителствените организации, както и формите на взаимодействие между тях. Възможността за участие на гражданите в общественото управление на държавата е гарантирано от Конституцията на Република България от 1991 г., в чийто чл. 19, ал. 2 е предвидено законът да „създава условия за коопериране и други форми на сдружаване на гражданите и юридическите лица за постигане на стопански и социален напредък”. От разписаните права на гражданите особена стойност имат "правото на мнение" (чл. 39), "правото на свободно сдружаване" (чл. 44) и "правото на информация" (чл. 41), които очертават конституционните рамки за гражданското поведение и участието в процеса на вземане на решения и управлението на околната среда.

В текущата практика това участие е регламентирано по силата на рамковия Закон за опазване на околната среда, който урежда принципните общи постановки (ОВОС, интегрирано предотвратяване и контрол на замърсяването, право на обществен достъп до екологична информация, икономически регулатори) и чрез Наредба № 1 за оценка за въздействието върху околната среда (ДВ, бр. 73/1995), според които обсъждането на представените резултати се организира с участието на местната администрация, обществените организации, обществеността и заинтересованите физически и юридически лица.

Факт, е че голяма част от регистрираните и ефективно действащи НПО в страната осъществяват активна дейност в сферата на опазване на околната среда и водите.

ⁱ Чл. 6. (1) Републиканските и общинските пътища имат от двете си страни ограничителна строителна линия, която се разполага на 50 м при автомагистралите, на 25 м при останалите републикански пътища и на 10 м при общинските пътища, измерена хоризонтално и



перпендикулярно на оста на пътя от края (ръба) на платното за движение или на лентата за аварийно спиране.

(2) Когато ограничителната строителна линия попада в обхвата на пътя, тя се измества и се разполага по външния край на ограничителната ивица.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 75 от 2009 г.) В границите на урбанизираните територии ограничителната строителна линия се определя с устройствените и застроителните планове.

Чл. 7. (1) Републиканските пътища извън границите на урбанизираните територии и селищните образувания имат от двете си страни обслужващи зони.

(2) Обслужващата зона обхваща ивицата земна площ с широчина 100 м при втомагистралите и 50 м при другите републикански пътища, измерена хоризонтално и перпендикулярно на оста на пътя от края на неговия обхват.

(3) По дължината на пътните съоръжения за преместване на препятствия, на специално уширените пътни участъци и на тунелите обслужващата зона по ал. 2 е с широчина 1000 м.

(4) Промяната на широчината на обслужващата зона се извършва плавно на дължината 1000 м преди началото и след края на участъка по ал. 3.